

Administrația Națională “Apele Române”
Administrația Bazinală de Apă Banat

PLANUL DE MANAGEMENT ACTUALIZAT AL SPAȚIULUI HIDROGRAFIC BANAT

2022-2027

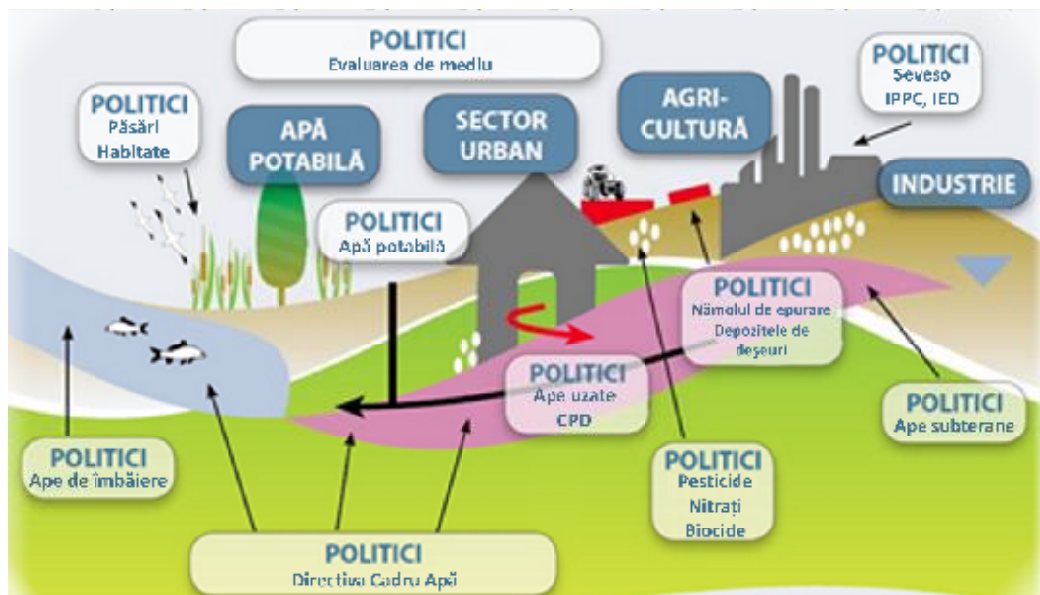

Ce este Directiva Cadru Apă?

Având în vedere preocupările în domeniul protecției apelor la nivel european și faptul că resursele de apă au încă nevoie de eforturi importante pentru a deveni sau pentru a fi păstrate curate, Uniunea Europeană a adoptat în anul 2000 un instrument legislativ care stabilește un cadru unitar pentru protecția tuturor apelor de suprafață, a celor subterane.

Acest instrument legislativ este Directiva 2000/60/CE de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei, denumită pe scurt Directiva Cadru Apă.

Directiva Cadru Apă a fost transpusă în legislația din România prin Legea Apelor 107/1996, cu modificările și completările ulterioare.

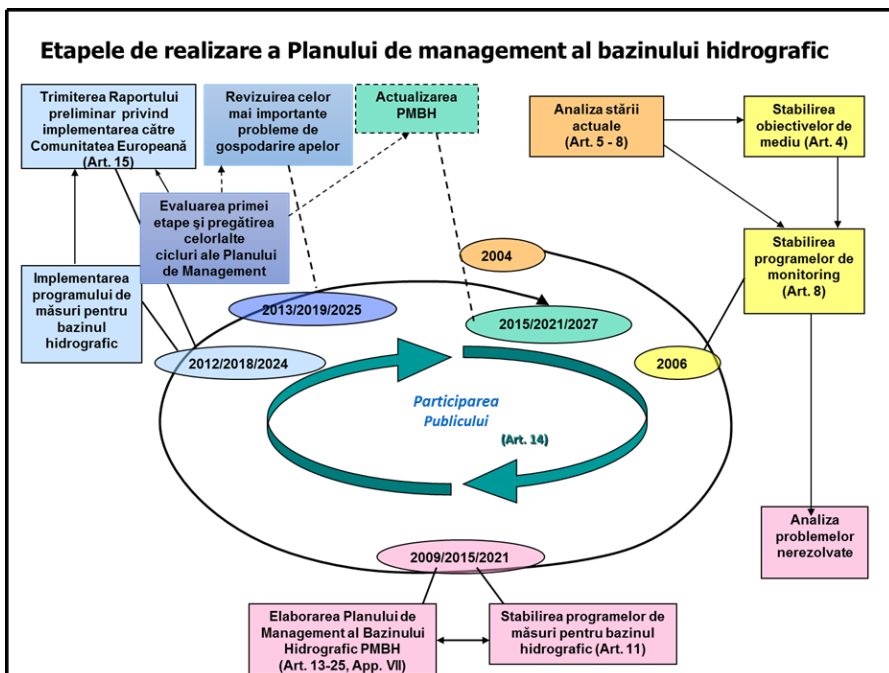

Ce este Planul de Management?

Planul de Management al bazinului hidrografic este instrumentul de implementare în cadrul activităților de gospodărire a apelor la nivel de bazin hidrografic, având în vedere obiectivul principal, respectiv atingerea „stării bune” pentru toate apele. Acesta este un document detaliat, care include rezultatele privind: caracteristicile bazinului hidrografic, impactul activităților umane asupra apelor din bazinul hidrografic precum și seturi de măsuri necesare pentru atingerea obiectivelor.

Este esențial ca toate părțile interesate să fie pe deplin implicate în procesul de elaborare a planului de management al bazinului hidrografic în ansamblul său.

Fie că se numește management, gestionare sau administrare a resurselor de apă, în sens larg scopul este cunoașterea, protecția, punerea în valoare și utilizarea durabilă a acestora.

Ce este Planul de Management al Spațiului Hidrografic Banat?

Țările aflate într-un bazin hidrografic internațional contribuie la elaborarea unui singur plan de management al acestuia. Totodată au obligația elaborării unui plan de management la nivel național, format din planurile de management ale bazinelor/ spațiilor hidrografice.

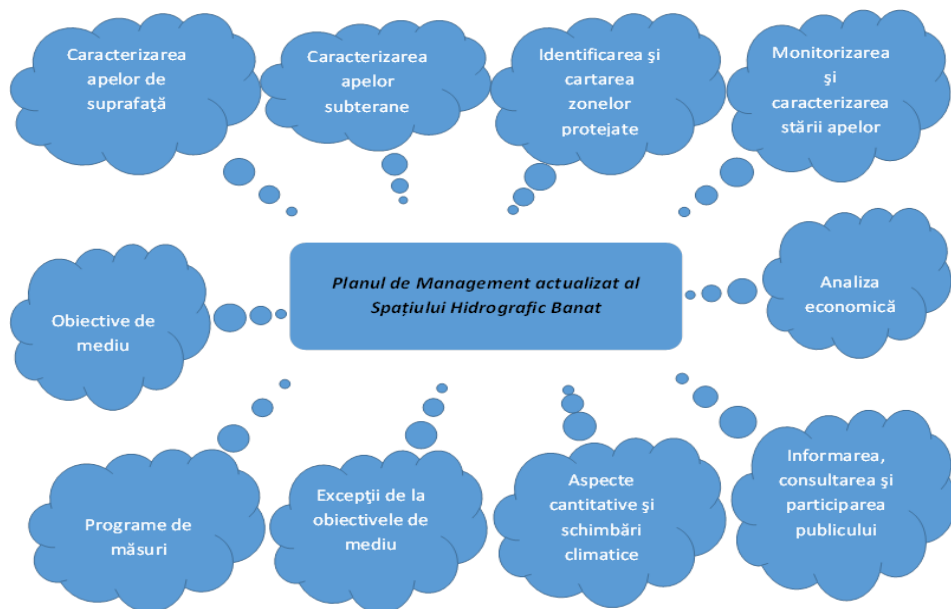
Planul de Management al Spațiului Hidrografic Banat este parte a Planului Național de Management aferent porțiunii naționale a bazinului hidrografic internațional al fluviului Dunărea, ce se integrează în Planul de Management al Districtului Hidrografic Internațional al Dunării.

Conform cerințelor Directivei Cadru Apă și legislației naționale, Planul de Management este actualizat ciclic, o dată la șase ani, și se aprobă prin hotărâre de guvern. Până în prezent s-au realizat două actualizări ale Planului Național de Management: prima aferentă perioadei 2016–2021, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 859/2016, iar cea de-a doua aferentă perioadei 2022–2027, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 392/2023.

Ce este nou?

Planul de Management actualizat al Spațiului Hidrografic Banat aferent perioadei 2022 – 2027 cuprinde informații privind schimbările, actualizările și îmbunătățirile apărute de la aprobarea planului de management anterior, dezvoltat pentru perioada 2016 – 2021, precum și aspecte privind progresul realizat pentru îndeplinirea obiectivelor de mediu.

Cum se poate consulta?

Cel de-al doilea Plan de Management actualizat al Spațiului Hidrografic Banat se află postat pe pagina de internet a Administrației Bazinale de Apă Banat, putând fi vizualizat și descărcat gratuit.

<http://banat.rowater.ro/index.php/planul-de-management-actualizat-al-spatiului-hidrografic-banat-2022-2027/>

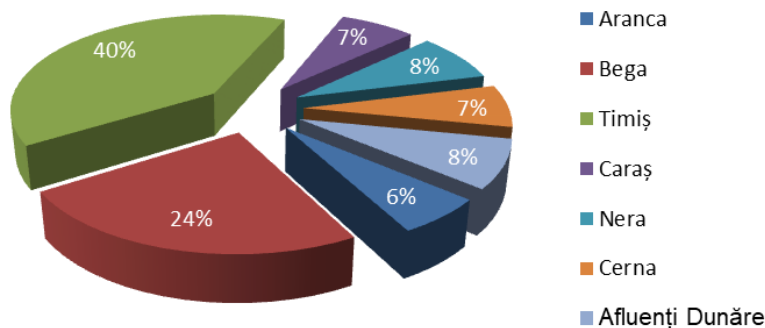
De asemenea, poate fi consultat și în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 551 bis/20.IV.2023, volumele 3 și 4, ca anexă la Hotărârea Guvernului nr. 392/2023 pentru aprobarea Planului Național de Management actualizat aferent porțiunii din bazinul hidrografic internațional al fluviului Dunărea care este cuprinsă în teritoriul României.

ASPECTE GENERALE

Suprafața totală a Spațiului Hidrografic Banat este de 18.310 kmp, ceea ce reprezintă 7,68% din teritoriul României și se întinde de la sud de Mureș până la confluența râului Cerna cu Dunărea. Populația totală este de circa 1.109.000 locuitori, densitatea populației fiind de 61 loc./kmp.

Spațiul Hidrografic Banat este compus din șase bazine hidrografice și din bazinele hidrografice ale afluenților direcți de stânga ai fluviului Dunărea dintre bazinele Nerei și Cernei.

Rețeaua hidrografică cuprinde un număr de 389 cursuri de apă cadastrate, cu o lungime totală de cca. 6.700 km cu o densitate medie de 0,36 km/ kmp, valoare foarte apropiată de densitatea rețelei hidrografice a României (0,33 km/ kmp).

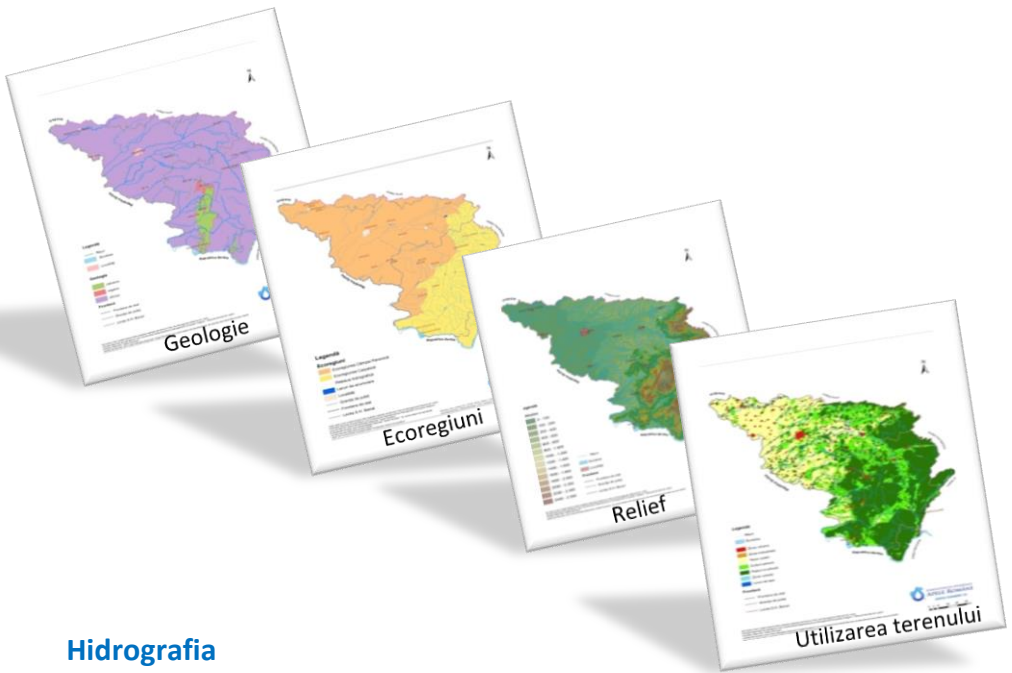

Climatul Spațiului Hidrografic Banat este temperat-continental moderat cu influențe submediteraneene, temperaturile medii multianuale fiind cuprinse între 11°C, în zona de câmpie, până la -2°C, în zona montană; precipitațiile medii multianuale cresc cu altitudinea, fiind cuprinse între 600-1.400 mm/ an.

Scurgerea medie specifică variază cu altitudinea de la 1 l/s/km² în Bazinul Hidrografic Aranca la 50-55 l/s/km² în zona izvorului Cernei.

Pe teritoriul Spațiului Hidrografic Banat predomină rocile de tip silicios. Rocile calcaroase se pot observa în special în două fâșii transversale: sinclinalul Reșița - Moldova-Nouă și de-a lungul Văii Cernei. Rocile organice ocupă suprafețe restrânse în zona Doman-Anina și Cozla-Bigăr.

Modul de utilizare a terenului este influențat de condițiile fizico-geografice și de factorii antropici: aproape jumătate este acoperit de păduri și peste un sfert de terenuri arabile.

Hidrografia

Categoriile de ape de suprafață

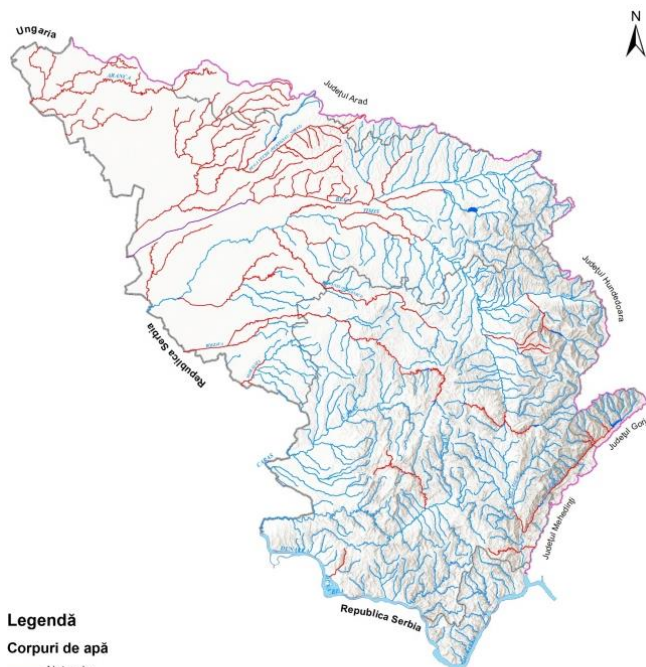
În Spațiul Hidrografic Banat există următoarele categorii de ape de suprafață:

- 302 râuri cadastrate (naturale, puternic modificate și 1 CA artificial) - 6705 km;
- 9 lacuri de acumulare importante (cu suprafața mai mare de 0,5 km²) – 1232 ha.

Corpurile de apă de suprafață

În Planul de Management al Spațiului Hidrografic Banat actualizat și aprobat prin HG nr. 392/2023 au fost redelimitate 311 corpuri de apă (față de 309

corpuri de apă, identificate în Planul de Management al Spațiului Hidrografic Banat actualizat și aprobat prin HG nr. 859/2016), lungimea medie a corpurilor de apă localizate pe rețeaua hidrografică fiind de 22,11 km.

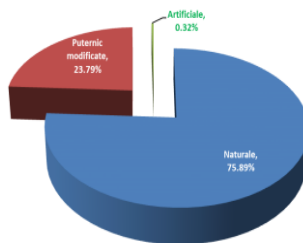

Legendă

Corpurile de apă

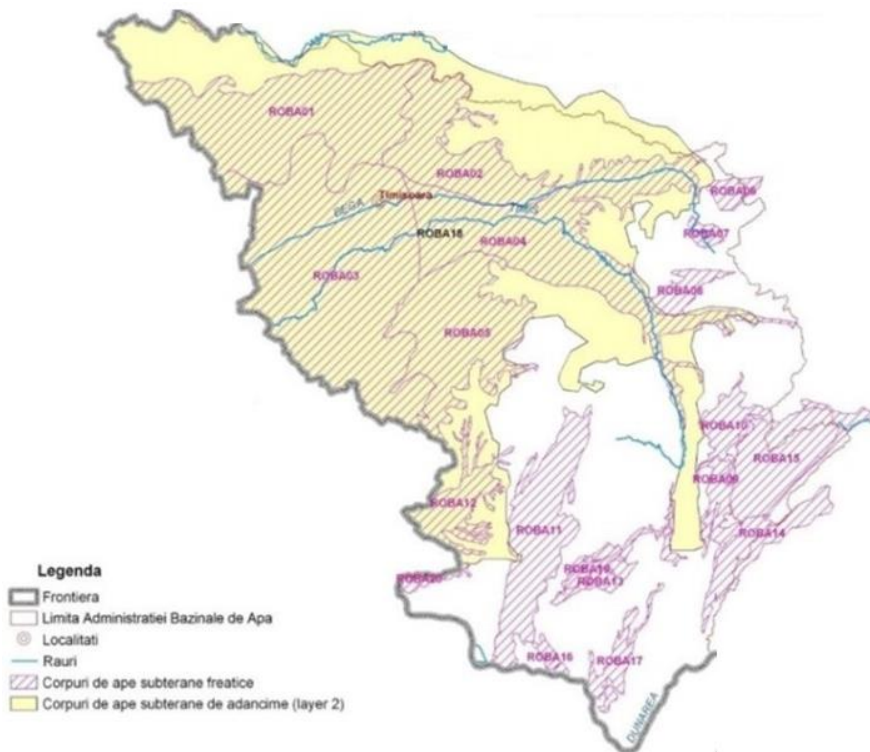
- Naturale
- Artificiale
- Puternic modificate
- Acumulări

Categoriile de apă de suprafață	Nr. corpuri de apă
Corpurile de apă naturale, din care:	236
Râuri	236
Corpurile de apă puternic modificate, din care:	74
Râuri	65
Lacuri de acumulare	9
Corpurile de apă artificiale, din care:	1
Râuri	1
Număr total corpuri de apă de suprafață	311

Corpurile de apă de subterană

În Spațiul Hidrografic Banat au fost identificate, delimitate și caracterizate 20 de corpuri de apă subterană, 5 dintre acestea având caracter transfrontalier (Serbia).

În ceea ce privește categoriile corpurilor de apă subterană, din totalul de 20 corpuri de apă:

- 8 sunt corpuri de apă subterană freatică;
- 11 sunt corpuri de apă subterană mixte;
- 1 corp de apă subterană de adâncime.

Probleme importante în managementul resurselor de apă

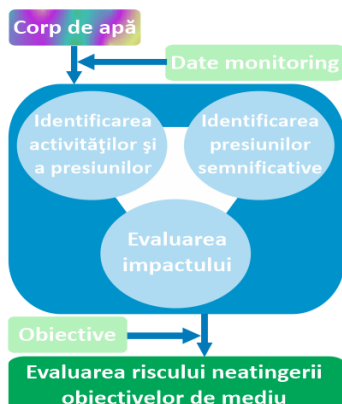
Problemele în gestionarea resurselor de apă sunt cauzate de presiunile generate de activitățile sociale și economice cu impact asupra apelor de suprafață și subterane. Identificarea acestor probleme, a cauzelor care le generează (presiuni) și a efectelor (impact) acestor presiuni sunt absolut necesare în identificarea corectă a măsurilor de conservare și echilibrare a stării apelor.

Presiunile potențial semnificative sunt presiunile identificate în baza unor criterii care se aplică categoriilor de surse de poluare, în principal surse de poluare punctiforme și difuze.

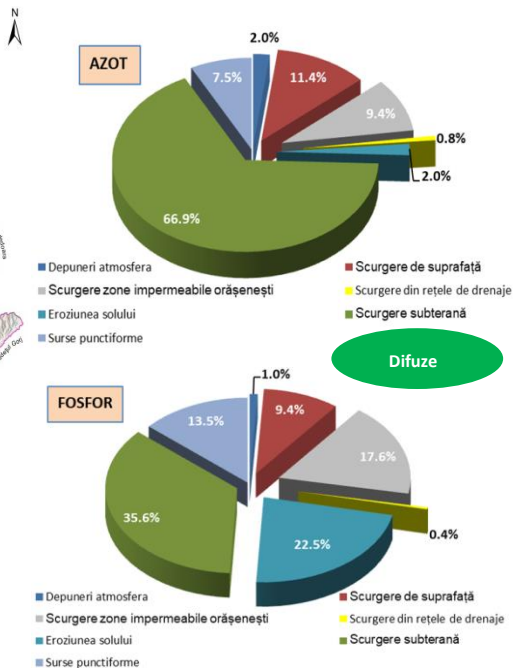
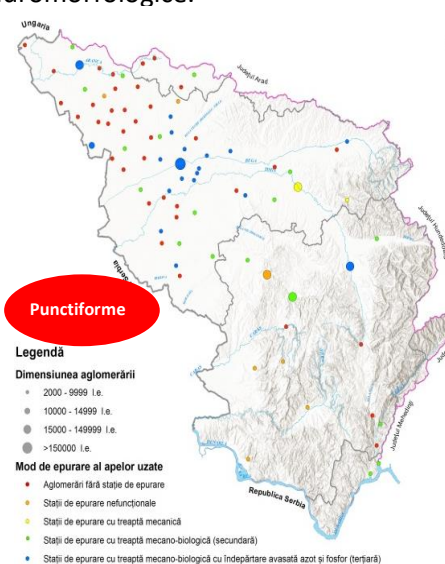

Presiunile semnificative sunt acele presiuni care fie singure, fie în combinație cu alte presiuni, pot împiedica atingerea obiectivelor de mediu sau pot contribui la neatingerea lor.

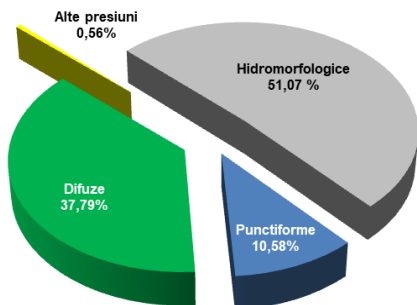

Tipuri de presiuni potențial semnificative

Principalele tipuri de presiuni potențial semnificative identificate în urma inventarierii sunt: presiuni punctuale (aglomerări umane, unități industriale etc.), presiuni difuze (aglomerări umane fără infrastructură de canalizare, activități agricole și zootehnice, situri contaminate etc.) și alterări hidromorfologice.

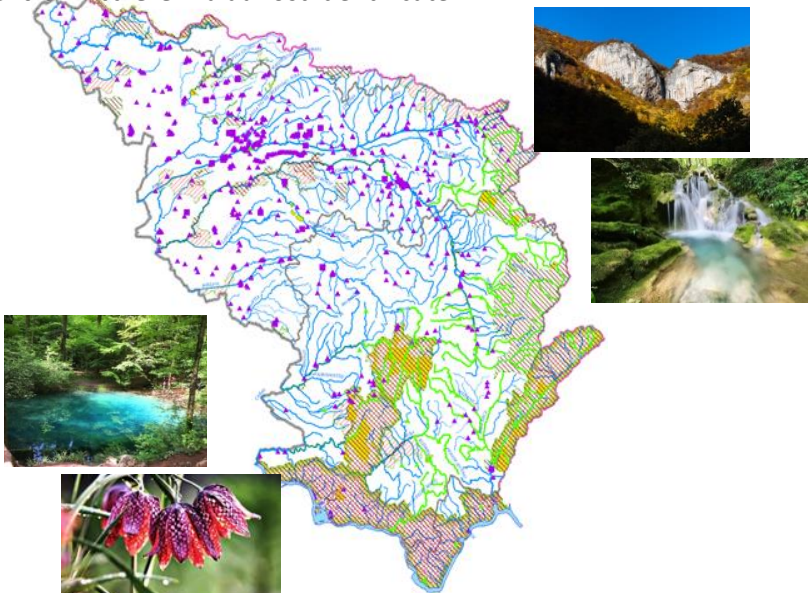
Analiza a condus la identificarea unui număr total de 1257 presiuni potențial semnificative. Ponderea cea mai mare a presiunilor este reprezentată de presiunile hidromorfologice.

Identificarea și cartarea zonelor protejate

Zonele protejate au obiective proprii, standarde și măsuri de implementare; sunt cuprinse în Registrul Zonelor Protejate, care include următoarele categorii:

- **zone de protecție pentru captările de apă destinate potabilizării** - 363 captări subterane și 38 de suprafață;
- **zone pentru protecția speciilor acvatice importante din punct de vedere economic** – pe o lungime de 1176 km;
- **zone protejate pentru habitate și specii unde apa este un factor important** – 4516 km²;
- **zone vulnerabile la nitrați și zone sensibile la nutrienți** – 18312 km² (întreaga suprafață);
- **zone pentru îmbăiere**- nu au fost identificate.

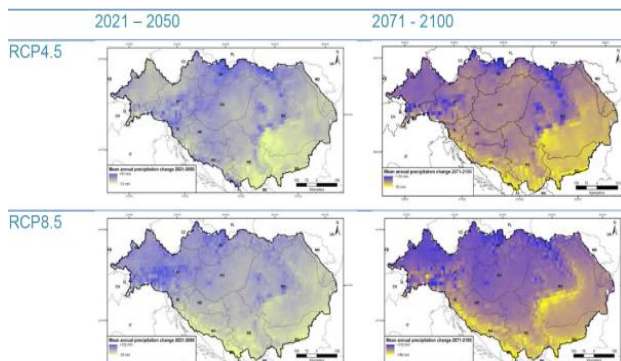

În anul 2021, Comisia Europeană a inițiat un amplu proces de revizuire a Directivei 2006/7/CE privind gestionarea calității apei pentru îmbăiere. Revizuirea în curs a Directivei va analiza dacă parametrii și clasificarea zonelor de îmbăiere sunt încă relevanți și va evalua presiunile asupra mediului, situațiile socio-economice în schimbare și o potențială extindere a domeniului de aplicare a directivei pentru a include utilizatorii de apă în scop recreațional. De asemenea, va examina informațiile furnizate publicului pentru a se asigura că sunt prezentate în mod adecvat și în timp util.

Desemnarea zonelor vulnerabile la nitrați nu mai este o obligație a țării noastre; au fost elaborate și aplicate Coduri de bune practici agricole și Programe de Acțiune care se aplică fără excepție pe întreg teritoriul țării.

Aspecte cantitative și schimbări climatice

În anul 2018, sub coordonarea Comisiei Internaționale pentru Protecția fluviului Dunărea (ICPDR), s-a actualizat *Strategia de Adaptare la Schimbările Climatice pentru Bazinul Dunării*. Aceasta are ca scop oferirea cadrului și orientărilor privind integrarea adaptării la schimbările climatice în procesele de planificare la nivelul bazinului hidrografic al Dunării.

Schimbarea precipitațiilor medii anuale în bazinul Dunării pentru perioadele 2021-2050 și 2071-2100

În februarie 2021 la nivelul UE a fost aprobată noua *Strategie privind adaptarea la schimbările climatice*: viziunea pe termen lung pentru o societate rezilientă la schimbări climatice, pe deplin adaptată la efectele inevitabile ale schimbărilor climatice până în 2050, prin acțiuni de reducere la zero a poluării aerului, apei și solului.

În cadrul *Pactului ecologic European* s-a realizat *Planul de investiții pentru o Europă durabilă* în vederea sprijinirii investițiilor durabile, cu favorizarea investițiilor ecologice.

Documentele europene au fost preluate în România în *Strategia națională privind adaptarea la schimbările climatice pentru perioada 2022-2030*, precum și în *Planul Național Strategic 2023-2027*.

Integrarea schimbărilor climatice în cadrul Planului de Management 2022-2027

În cadrul Programului de măsuri al Planului de Management actualizat, măsurile propuse au avut în vedere atât recomandările din strategiile și planurile de acțiune în domeniul schimbărilor climatice, cât și aspectele specifice ale Spațiului Hidrografic Banat.

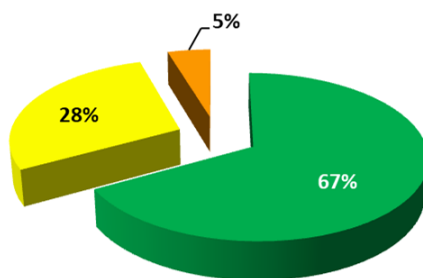
Situația actuală a stării corpurilor de apă de suprafață

A fost aplicat principiul general „one out - all out”/”cea mai defavorabilă situație”. Rezultatele evaluării s-au bazat în principal pe evaluarea multianuală (2018-2020).

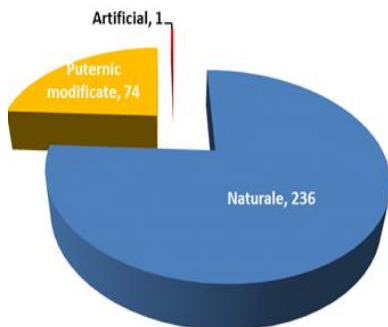
Pentru corpurile de apă naturale, pe baza elementelor biologice, fizico-chimice, poluanților specifici și elementelor hidromorfologice, este definită **starea ecologică**. Aceasta se clasifică în 5 clase: foarte bună, bună, moderată, slabă și proastă.

Pentru corpurile de apă puternic modificate și artificiale (corpurile de apă care și-au schimbat substanțial caracterul natural în urma alterărilor hidromorfologice) este definit **potențialul ecologic**. Se clasifică în 4 clase: bun, moderat, slab și prost.

Clase de stare ecologică/potențial ecologic S.H.Banat			
Numărul corpurilor de apă/procente	Bună/Bun	Moderată/Moderat	Slabă/Slab
311	195	105	11
100%	62,70%	33,76%	3,54%

Stare ecologică râuri naturale

Potențial ecologic râuri puternic modificate, artificiale și lacuri de acumulare

Starea chimică: evaluează concentrațiile de substanțe prioritare și alți poluanți din apele de suprafață, care nu trebuie depășite, pentru a se asigura protecția sănătății umane și a mediului. Se clasifică în două clase: bună și altă stare decât bună.

Situația actuală a stării corpurilor de apă subterană

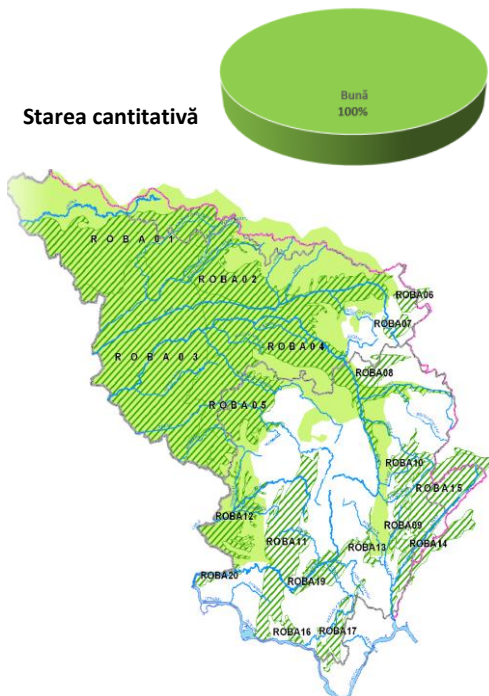
Caracterizarea stării apelor subterane, respectiv starea cantitativă și starea chimică, se bazează pe un sistem de clasificare format din 2 clase: bună și altă stare decât bună (slabă).

Pentru evaluarea stării cantitative a corpurilor de apă subterană s-au utilizat următoarele criterii:

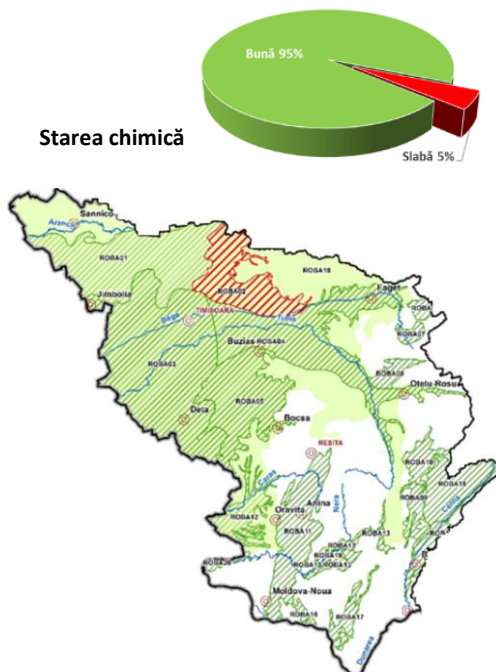
- bilanțul hidric;
- conexiunea cu apele de suprafață;
- influența asupra ecosistemelor terestre dependente de apa subterană.

Evaluarea stării chimice a corpurilor de apă subterană s-a realizat printr-o analiză comparativă între rezultatele monitorizării forajelor și valorile prag determinate pentru fiecare corp în parte, funcție de valorile de fond ale acestora.

Starea cantitativă

Starea chimică

Programe de măsuri

Termenul de „**măsură**” se referă atât la **acțiuni (măsuri) tehnice concrete**, cu efect local, cât și la **instrumente**, care sunt de natură administrativă sau economică, aplicabile pe termen lung, cu efect spațial mai larg comparativ cu măsurile și necesitând o coordonare eficientă la nivel administrativ.

Cadrul legislativ comunitar și național prevede două categorii de măsuri: de bază și suplimentare. **Programul de măsuri este rezultatul combinării optime a celor două tipuri**, în urma aplicării analizelor cost-eficiență și cost-beneficiu în diferite ipoteze, cu diverse ținte de atingere a obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă.

Măsurile de bază sunt cerințe minime de conformare; constau în măsuri cerute de implementarea legislației comunitare privind protecția apelor.

Măsurile suplimentare sunt măsuri identificate și implementate suplimentar pe lângă măsurile de bază, în scopul realizării obiectivelor de mediu.

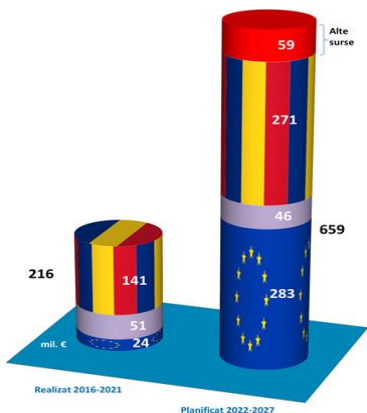
Pe lângă măsurile cerute de legislația pentru protecția apelor, sunt luate în considerare și **alte măsuri de bază**:

- ✓ promovare utilizare eficientă și durabilă a apei;
- ✓ recuperare costuri serviciile de apă;
- ✓ protecție zone de prelevare a apelor în scop potabil;
- ✓ control și autorizare prelevări de apă din surse de suprafață și subterane;
- ✓ control și autorizare surse de poluare punctiforme și difuze;
- ✓ reglementarea evacuărilor directe de poluanți în apele subterane;
- ✓ asigurare condiții hidromorfologice necesare atingerii stării ecologice bune/ potențialului ecologic bun a corpurilor de apă;
- ✓ prevenire și/sau reducere impact poluări accidentale.

Categoriile de **măsuri suplimentare** pentru:

- ✓ *aglomerări umane* - construire sisteme de canalizare și stații de epurare noi în aglomerări umane mai mici de 2.000 l.e.);
- ✓ *activități industriale* - reducere/ eliminare substanțe periculoase și poluanți specifici;
- ✓ *activități agricole* - construire de platforme comunale de depozitare a gunoiiului de grajd;
- ✓ *reducerea impactului alterărilor hidromorfologice* - îndepărtare obstacole, realizare pasaje migrație ihtiofaună, creare zone umede, restaurare meandre sau brațe secundare, etc;
- ✓ *alte măsuri suplimentare* - studii de cercetare ptr. identificarea soluțiilor fezabile, măsuri de prevenire și control, monitoring investigativ, etc.

A.N. „Apele Române”, prin Administrația Bazinală de Apă Banat, aplică un mecanism economic specific în domeniul gestionării cantitative și calitative a resurselor de apă, mecanism ce include un sistem de contribuții pentru utilizarea resursei de apă din punct de vedere cantitativ și calitativ, plăți și penalități. Mecanismul este diferențiat pe tip de resursă și utilizatori, este unic la nivel național, având la bază următoarele principii:

Costuri totale și surse de finanțare pentru Programul de Măsurii realizat/ planificat în Spațiul Hidrografic

Analizând progresul în implementarea măsurilor comparativ cu situația planificată în Planul de Management actualizat al Spațiului Hidrografic Banat aprobat prin HG nr. 859/2016, s-a constatat faptul că ponderea cea mai mare din măsuri (cca.70%) au fost transferate pentru implementare în ciclul trei de planificare; din acestea, 47,40% se află în diferite faze de execuție.

Pentru ciclul de planificare 2022-2027, cca. 88% din costurile totale alocate investițiilor revin măsurilor pentru aglomerările umane.

Asigurarea finanțării măsurilor aferente întregului program de măsuri pentru perioada **2016-2021** s-a realizat în principal din:

- **11,30% Fonduri europene** - Fond Coeziune, FEADR, Fonduri LIFE, alte fonduri;
- **65,07% Fonduri naționale locale și guvernamentale;**
- **23,63% surse proprii A.N. „Apele Române” și utilizatori apă**

Asigurarea finanțării măsurilor aferente întregului program de măsuri pentru perioada **2022-2027** se va realiza în principal din:

- **42,90% Fonduri europene** - Fond Coeziune, FEADR, Mecanismul de Redresare și Reziliență;
- **41,06% Fonduri naționale locale și guvernamentale;**
- **7,01% surse proprii A.N. „Apele Române” și utilizatori apă;**
- **9,03% Alte surse.**

Obiectivele de mediu și excepții de la obiectivele de mediu

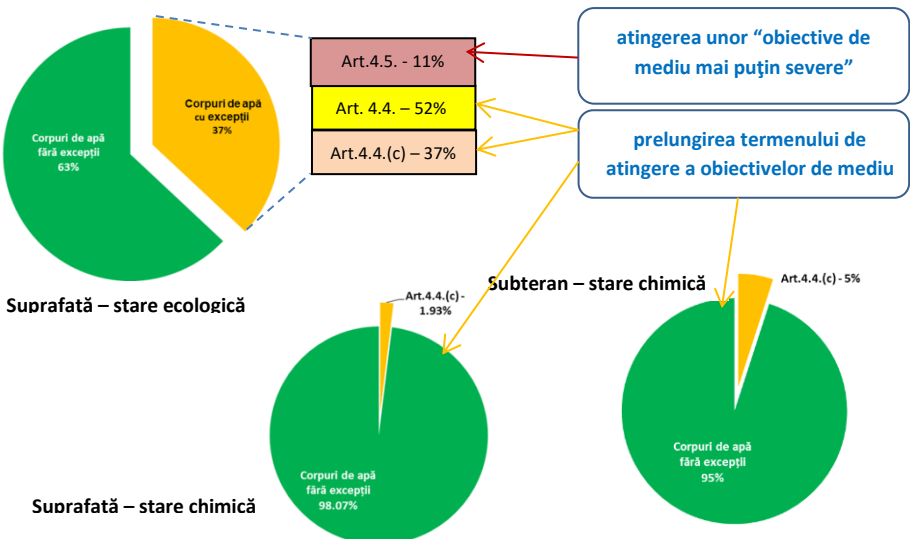
Obiective de mediu

- atingere stare ecologică bună/ potențial ecologic bun pentru corpurile de apă de suprafață;
- atingerea stării chimice bune a corpurilor de apă de suprafață și subterane;
- atingerea stării cantitative bune a corpurilor de apă subterane;
- reducere poluare cu substanțe prioritare și încetarea sau eliminarea treptată a emisiilor, evacuărilor și pierderilor de substanțe prioritare periculoase din apele de suprafață și prevenirea sau limitarea evacuării poluanților în apele subterane;
- inversarea tendințelor de creștere semnificativă și durabilă a concentrațiilor de poluanți în apele subterane;
- nedeteriorarea stării apelor de suprafață și subterane;
- atingerea obiectivelor prevăzute de legislația specifică pentru zonele protejate.

Excepții de la obiective de mediu

Dacă nu este posibilă atingerea obiectivelor de mediu, Directiva Cadru Apă (DCA) impune aplicarea de excepții:

1. prelungirea termenului de atingere a „stării bune”:
 - ✓ până în anul 2027 – Art. 4.4;
 - ✓ după anul 2027 – Art.4.4.(c).
2. atingerea unor “obiective de mediu mai puțin severe” în anumite condiții - Art. 4.5;
3. deteriorarea temporară a stării corpurilor de apă în cazul existenței unor cauze naturale sau “forță majoră” - Art. 4.6;
4. identificarea de “obiective alternative” în cadrul aplicării Art.4.7.

În actualul Plan de Management, 2022-2027, s-au aplicat următoarele tipuri de excepții:

- pentru 37% din *corpurile de apă de suprafață* - excepții de la obiectivele de mediu referitor la starea ecologică și pentru mai puțin de 2% pentru starea chimică;
- pentru 5% din *corpurile de apă subterană* - excepții pentru starea chimică.

Într-un scenariu optim, se preconizează atingerea obiectivelor de mediu pentru toate corpurile de apă după anul 2027.

Informarea, consultarea și participarea publicului

Informarea, consultarea și implicarea publicului în procesul de revizuire a planului de management s-a desfășurat pe baza unui calendar prestabil, ce a fost adaptat ulterior pandemiei de COVID-19 și instituirii stării de urgență. Au fost utilizate diferite instrumente în vederea informării și colectării opiniilor factorilor interesați:

- 647 scrisori electronice;
- 535 chestionare;
- implementarea unui sistem electronic on-line

prin care toți vizitatorii website-ului și-au putut exprima opinia prin completarea directă a chestionarului atașat;

- o întâlnire în cadrul Comitetului de Bazin Banat;
- informări repetate în presa locală.

Toate propunerile primite au fost analizate; justificarea deciziei de includere sau nu a observațiilor/solicitărilor de modificare primite a fost bine argumentată de specialiștii din cadrul ABA Banat, atât din punct de vedere tehnic cât și legislativ.

**SĂ PĂSTRĂM
APELE CURATE !**

